

Ditlhoko tsa Bolaodi ba Meedi bakeng sa Baeti

Haufinyane tjena Afrika Borwa e entse diphetoho mabapi le ka moo baeti ba sebeletswang ka teng. E nngwe ya diphetoho tse kgolo ke ho tsebahatswa ha Karete ya Moeti (eo hape e bitswang [TC-01 form](#)), e lokelang ho tlatswa ke bao ba fihlang Afrika Borwa mme ba na le ho hong hoo ba batlang ho ho tsebahatsa ho Bolaodi ba Meedi. Ho bona kakaretso ya kapele ya motjha le ditlhoko madibohong a naha, [tobetsa mona](#) mme bakeng sa maemafofane le maemakepe, [tobetsa mona](#)

Ebang o lakatsa ho tseba haholo mabapi le motjha wa ho fihla mmoho le di-alawense tse fapaneng, [tobetsa mona](#) ho bala Tataiso ya Moeti.

Kanale e Kgubedu kapa e Tala?

Ka mora hore o fihle Afrika Borwa, o lokela ho tlatsa Karete ya Moeti. Ka mora ho itlaleha ho tsa Bofalli, lata dipahlo tsa hao mme o fetele kanaleng e kgubedu kapa e tala ya Bolaodi ba Meedi (kapa khaontareng ya Bolaodi ba Meedi ebang ho se na kanale e kgubedu kapa e tala).

Ho tlameha hore ho latelwe dikanale tse latelang tsa Bolaodi ba Meedi, ho itshetlehlilwe hodima boemo ba hao:

Ebang o na le dithoto dife kapa dife tse thibetsweng kapa dithoto tse welang ka ntle ho alawense ya ho se lefe makgetho, kapa ebang o se na bonnete ba hore na dithoto dife kapa dife tse o nang le tsona di wela mokgahlelong ofe, ka kopo fetela Kanaleng e Kgubedu.

Ebang o na le dithoto/tjhelete eo o lokelang ho e tsebahatsa, Karete ya Moeti mmoho le phasepoto tsa hao di a skenuwa mme o tla etsa tsebahatso ya molomo, e tlang ho kenngwa mokgwatshebetsong ke ofisiri ya Bolaodi ba Meedi/mme moeti o tlameha ho tlatsa Karete ya Moeti (TC-01). Lesedi lena ke motheo wa foromo ya Tsebahatso ya Moeti (TRD1). TRD1 e tla boela e sebediswa e le Phemiti ya Nakwana ya Thomellokahare (TIP) le Phemiti ya Nakwana ya Thomellontle (TXP). Ho fumana lesedi le fetang mona, o ka sheba leano le bitswang [Excess Currency external policy](#).

Ebang moeti a kgotsfaditswe ke lesedi le ka hara TRD1, o tla koptjwa ho saena hodima phete ya tshaeno e elektronike mme tshaeno ya hae e tla kgona ho kenngwa ka hara mokgwatshebetsong. TRD1 ena e saenilweng e tla printuwa mme e fuwe moeti.

Ebang dithoto tseo o di tshwereng di wela tlasa alawense ya ho se lefe lekgetho, o se na dithoto dife kapa dife tse thibetsweng, o se na dithoto dife kapa dife tsa kgwebo (tse tswang ka ntle ho naha hore ho tle ho hwebisanwe ka tsona) mme o se na dimpho tseo o di tshwaretseng ba bang, ka kopo fetela Kanaleng e Tala, ntle feela le ha o ka laelwa ka mokgwa o mong ke Ofisiri ya Bolaodi ba Meedi.

O ka nna wa emiswa, wa hlongwa dipotso kapa wa setjhuwa ke Ofisiri ya Bolaodi ba Meedi nakong efe kapa efe kanaleng e Kgubedu kapa e Tala.

Dithoto tse Thibetsweng

Thomellokahare ya dithoto tse latelang ka hara Afrika Borwa ha ya dumellwa hohang:

- Dithethefatsi mmoho le tsa mofuta ofe kapa ofe tse fetolang semelo sa motho
- Dibetsa tse itshebetsang, tsa sesole le tse se nang dinomoro
- Diqhomane le ditlabore
- Tjhefu le dintho tse ding tse nang le tjhefu
- Disakarete tsa boima bo fetang 2kg 1 000 ka nngwe
- Dithoto tse nang le tlhaloso ya kgwebisano kapa letshwao la kgwebisano le sebedisitsweng ho fapana le Molao ofe kapa ofe (mohlala, dithoto tsa mokokotelo)
- Ho kopitswa ho seng moalong ha mesebetsi efe kapa efe e tlasa ditokelo tsa kopitso
- Dithoto tse entsweng kgolehelong kapa tjhankaneng

Dithoto tse Thibetsweng

Dithoto tse ding di ka nna tsa tliswa ka hara naha ha feela e le hore o na le tumello / phemiti e hlokehang. Mehlala ke ena:

- Dithunya / Dibetsa
- Dikhoene tsa kgauta
- Tjhelete e fetang tekanyo (tjhelete, tjhelete ya pampiri ya banka, jwalo-jwalo)
- Dimenerale tse so kang di sebetswa (tse kang kgauta, ditaemane, jwalo-jwalo)
- Diphoofolo, dimela le dihlahiswa tsa tsona (tse kang matlalo a diphoofolo, dihlahiswa tsa lebese, manepe)
- Meriana (ho sa kenyeletswa bokaalo bo lekaneng ba dikgwedi tse tharo tsa motho ka boyena e tsamayang le lengolo kapa lengolo la bongaka le netefaditsweng ke ngaka e ngodisitsweng)
- Dihlahiswa tsa ditlama (Ho hlokeha phemiti ya Lefapha la Bophelo bo bottle)

Dialawense tsa ho se lefiswe lekgetho

Dithoto tse welang tlasa dialawense tse latelang di ka tliswa ntle le tefo ya dikgafa tsa bolaodi ba meedi le VAT ya diphahlo tsena:

- Disakarete tse sa feteng 200 le disikara tse 20 motho ka mong
- Disakarete kapa kwae ya peipi tse sa feteng boima ba 250g motho ka mong
- Bokaalo bo sa feteng 50ml ya phefumo le 250ml ya *eau de toilette* motho ka mong
- Mothamo o sa feteng dilitara tse 2 tsa veine motho ka mong
- Mothamo o sa feteng paloyohle ya litara e le nngwe ya dino tse ding tsa tahi motho ka mong

Hodima dintho tseo e leng tsa hao le dialawense tse ka hodimo tsa dintho tse felang, baeti ba dumelletswa ho ba le dithoto tse ntjha kapa tse sebedisitsweng tsa ho fihla ho boleng ba R5 000 mekotleng ya bona.

Moeti o na le tshwanelo ya dialawense tsena hang feela ho ya ka motho ka mong nakong ya matsatsi a 30 ka mora ho ba siyo Afrika Borwa dihora tse 48.

Alawense ya kwae le tahi ha e sebetse bathong ba ka tlase ho dilemo tse 18.
Basebetsi ba difofane/dikepe ha ba angwe ke dialawense dife kapa dife tsa tse felang.

Ebe nka tla ka meriana ya ka tlasa alawense ya ho se lefe lekgetho?

Baeti ba ka fumana meriana ya bona ho tswa ka ntle ho naha ha feela e le hore ha e no sebediswa ho feta dikgwedi tse tharo (3). Sena se tlameha ho tsamaya mmoho le lengolo la bongaka le ntshitsweng ke ngaka.

Dintho tse entsweng ka matsoho tse reretsweng ho rekiswa

Baeti ba tswang SACU kapa dinaheng tseo e leng ditho tsa Southern African Development Community (SADC) ba dumelletswa ho tlisa dintho tse entsweng ka matsoho tse kang tsa letlalo, patsi, polasetiki, kapa kgalase ka hara Afrika Borwa ha feela e le hore paloyohle ya tsona ha e fete 25kg, ho sa kenyeletswa ditefo tsa dikgafa le makgetho.

Hlahlobo ya Sekgahla se Bataletseng

Hodima alawense ya ho se lefe lekgetho, o ka ikgethela ho lefa kgafa ya Bolaodi ba Meedi ya sekgahla se bataletseng sa 20% hodima dithoto tseo o di humaneng mose kapa shopong efe kapa efe e sa lefiseng lekgetho. Paloyohle ya boleng ba dithoto tsena tsa tlatsetso, tse ntjha kapa tse sebedisitsweng, ha ya lokela ho feta R20 000 motho ka mong kapa R2000 bakeng sa basebetsi ba difofane/dikepe. Dithoto tsa sekgahla se bataletseng le tsona ha di angwe ke tefo ya VAT.

Ebang boleng ba dithoto tsena tsa tlatsetso di feta R20 000 kapa ebang o ka ikgethela ho se sebedise motjha ona, hlahlobo ya sekgahla se bataletseng e tla fela mme dikgahla tse loketseng tsa kgafa le VAT di tlameha ho hlahlojwa le ho leshwa hodima ntho ka nngwe. O hopole hore ka dinako tse ding dithoto di ka nna tsa angwa ke dikgahla tsa dikgafa tsa bolaodi ba meedi tse fetang 20%; ha tse ding di ka angwa ke dikgahla tse tlasana, ha tse ding di ka se angwe ke tefo ya lekgetho hohang. Hodima moo, ho tla ba le lekgetho la boleng bo ekeditsweng la 15% le tlang ho leshwa hodima dithoto tse hlahlobilweng ka tharifi.

Le ha ho le jwalo, ho hlokomelwe hore kopo ya pehelo ena e itshetlehile hodima paloyohle ya boleng ba dithoto tse tsebahaditsweng tlasa nyehlisetso eo kaofela ha yona moo e sa feteng R25 000. Ka mantswe a mang, tsohle tse sebediswang, tse sa lefisweng alawense ya lekgetho ya R5000 mmoho le dintho tse tlang ho hlahlojwa ka sekgahla se bataletseng ha di a tlameha ho feta boleng ba R25 000.

Alawense ya sekgahla se bataletseng e tla fumaneha ntle le moedi ka hara nako ya saekele ya matsatsi a 30 ka mora ho se be teng dihoreng tse 48 kapa ho feta naheng ha feela e le hore dithoto ha di fete R20 000.

Tjhelete

Tjhelete e tliswang ka hare kapa e nkelwa ka ntle ho Afrika Borwa e behwa leihlo ho ya ka molao. Ebang o ka ba le tjhelete ya Afrika Borwa e fetang R25 000 kapa e le mofuteng wa tjhelete efe kapa efe ya matjhabeng, e tlameha ho tsebahatswa.

Ditefo

Dikgafa tsa Bolaodi ba Meedi le makgetho a leshwa ka Ranta ya Afrika Borwa. Tefo e ka etswa ka tjhelete, ka karete ya khrediti kapa ka tsela ya ditjheke tsa moeti.

Ebang o ka ba le dipotso dife kapa dife kapa qeaqeo mabapi le bokaalo ba kgafa/lekgetho le lokelang ho leshwa, kapa taba efe kapa efe e nngwe e mabapi le ho sebedisana le ofisiri ya Bolaodi ba Meedi, o ka nkela taba ena ho ofisiri e ka sehloohong ya Bolaodi ba Meedi e ikarabellang moo. Rasiti eo o e fumaneng ho tswa ho Bolaodi ba Meedi e tlameha ho fuwa ofisiri e shebaneng le patlisiso ya hao.

Dithomellokahare tsa Nakwana

Ka kopo hlokomela hore ho ka nna ha hlokeha hore o fane ka tjhelete ya depositi bakeng sa kgonahalo ya kgafa/lekgetho hodima dintho tse theko e hodimo ebang o di tlisa nakwana. Depositisi ena e tla kgutlisetswa ho wena ha o tsamaya ka mora hore ofisiri ya Bolaodi ba Meedi e hlahlobe dintho tsena le ho netefatsa hore dithoto tsena di feela di romelwa ka ntle ho naha. Baeti ba tlameha ho tsebisa ofisi ya Bolaodi ba Meedi ebang depositi e ile ya kenngwa bonnyane matsatsi a mabedi pele o tsamaya ho netefatsa hore pusetso e malala-a-laotswe. O tla fumana nomoro ya ofisi ditokomaneng tseo o tlang ho di fuwa nakong eo o lefang depositi ya hao. Ebang o tlaha ledibohong le leng ntle le leo o kentseng depositi ho lona, tlaleho ya hlahlobo e tiisang ho romelwa ka ntle ho naha hape ha dintho e tla fetisetswa ofising eo ho yona depositi e entsweng ho yona mme tjheke e tla romelwa atereseng eo o faneng ka yona.

Bophatlalatsi ba ditaba / boradipapadi

Ebang o le mophatlalatsi wa ditaba kapa radipapadi mme o tla ka dithoto ka hara naha, tse kang disebediswa tsa ho nka ditshwantsho kapa disebediswa tsa dipapadi, o lokela ho di tsebahatsa kanaleng e kgubedu ya Bolaodi ba Meedi ka mora hore o fihle Afrika Borwa.

Le ha ho le jwalo, ebang dithoto di sa tle le wena empa di romelwa ka hara naha ka nako e fapaneng (diphahlo tse sa tsamayeng le motho), seo se bolela hore di tla hloka hore di hlekelwe tlasa Nyehlisetso ya 480 kapa ho latela mokgwatshebetso wa ATA Carnet. [Bala tataiso ya Cargo Guide](#) ho fumana lesedi le fetang lena.

Bahlophisi ba diboka

Ebang o tlisa dithoto ka hara naha bakeng sa seboka ka ho qolleha, tse kang diphamfolete, dibrouthjara, difolakga, jwalo-jwalo, o lokela ho etsa tse latelang:

- Ebang o tsamaya mmoho le dithoto tsena, o lokela ho latela yona metjha eo ya tiwaelo e latelwang ke baeti ba bang.
- Ebang dithoto di sa tle le wena empa di romelwa ka hara naha ka nako e fapaneng (diphahlo tse sa tsamayeng le motho), seo se bolela hore di lokela ho tsebahatswa tlasa [foromo ya DA 306](#). O lokela ho tlatsa foromo ena pele o kena ka naha mme o lebise ofising e haufi ya Bolaodi ba Meedi ha o fihla Afrika Borwa. Ona ke motjha o nolofaditsweng wa dithoto tse se nang boleng ba thekiso, ke hore dithoto tse sa tlo rekiswa ka hara naha.